

YTTRANDE

2017-10-04

B 2017-001453

Regeringskansliet

Yttrande över Boverkets rapport 2017-4, Utvärdering av tidsfrister och förslag till sanktioner

---

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun överlämnar yttrande med anledning av Boverkets rapport.

Nämndens synpunkter

Nämnden ställer sig positivt till förslagen att förtydliga när en ansökan ska anses vara komplett och tidsfrist för begäran om komplettering. Däremot ifrågasätter vi behovet av sanktion vid överskridande av tidsfristen och ställer oss negativa till att sanktion tas ut genom reduktion av bygglovsavgiften.

1. Förtydligande avseende när en ansökan är komplett

Nämnden anser att detta förslag är bra. Ofta vill sökande revidera sin ansökan när de har fått klart för sig att den ansökta åtgärden avviker från detaljplanen eller inte uppfyller kraven i plan- och byggregelverket på annat sätt. Att då insistera på att genast ta upp ärendet till prövning för ett avslag framstår ofta som negativt utifrån ett kundperspektiv även om lagen tvingar kommunen till detta med anledning av den lagstadgade handläggningstiden. Den nuvarande regleringen motverkar också våra försök att hjälpa sökande att få till en positiv utgång i ärendena, vilket får anses vara en del i myndighetens serviceskyldighet. Att i lagen få förtydligat att en reviderad ansökan innebär att det blir en ny tidsfrist är därför av godo.

Det är också positivt om det på förordnings- eller föreskriftsnivå förtydligas vilka uppgifter en ansökan ska innehålla för att ansökan ska anses komplett för bifall respektive avslag. Detta är en fördel både utifrån ett kundperspektiv och ett handläggarperspektiv. Det minskar också risken för olika handläggning mellan kommunerna.

2. Förtydligande avseende begäran om komplettering inom 2 veckor

Även detta förslag innebär fördelar.

3. Tillägg att skicka ut mottagningsbevis i alla ärenden

Detta förslag är bra utifrån ett kundperspektiv och gör handläggningen mer transparent. Det är dock viktigt att skyldigheten går att hantera digitalt eftersom en strävan hos många kommuner är att utföra handläggningen helt digitalt.

4. Sanktioner genom reduktion av bygglovavgiften om tidsfristen överskrids

I Boverkets rapport framgår att majoriteten av kommunerna klarar över 90 procent av sina ärenden inom tidsfristen på 10 veckor eller 20 veckor vid en förlängning (s. 9). Av rapporten framgår vidare att det oftast handlar om komplicerade ärenden där mer utredning krävs och/eller ärenden som behöver förankras politiskt när tiden överskrids.

Ärenden som beslutas av nämnden överskrider ibland 10 veckor då de innebär en mer omfattande procedur än ett ärende som ges beslut på delegation av en handläggare. Ofta är det flera beredande möten med revideringar av besluten efter synpunkter mellan varje möte. Inför varje berednings- eller mötestillfälle ska handlingarna dessutom levereras till berörda deltagare ett par dagar i förväg. Sammantaget tar således nämndprocessen ett antal veckor. Nämndprocessens längd ser liknande ut i landets kommuner och innebär att endast ett begränsat antal veckor idag återstår för grannhörande, remittering, komplettering efter remittering, genomgång av ärendet och rättspraxis samt förberedande och genomgång av tjänsteutlåtande på avdelningen/enheten. I sammanhanget är denna tid emellanåt för kort i nämndärendena.

Nämndens uppfattning är att landets kommuner idag kämpar för att hålla de lagreglerade handläggningstiderna och det är därför också som andelen beslut som klarar 10 veckors handläggningstid är så hög. Att ett mindre antal nämndärenden överskrider tiden är inte orimligt. Exempelvis framstår det inte som realistiskt att kommunens byggnadsnämnd ska sammanträda *mer än en gång i månaden året om* vilket skulle krävas för att kunna garantera 10 veckors handläggningstid i alla ärenden. Boverkets enkätstudie och efterföljande analys i rapporten ger inte heller stöd för att kommunernas handläggningstider är ett problem i samhällsbyggnadsprocessen eller att handläggningstiderna skulle vara ett problem som bör åtgärdas med hjälp av sanktioner.

Om man ser till hela samhällsbyggnadsprocessen och önskemålen att generellt korta ner tiden från start-PM för detaljplan till färdigbyggt projekt finns det andra tidstjuvar som borde vara mer effektiva att fokusera på. Ett sådant exempel är planprocessen som ofta tar flera år och där många kommuner tar de flesta besluten om antagande av detaljplan i kommunfullmäktige istället för i byggnadsnämnden endast för att undvika risk för upphävande av beslutet på grund av formalia.

Av 8 kap. 3 c § kommunallagen får kommuner och landsting inte ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som kommunen eller landstinget tillhandahåller (självkostnaden). I 12 kap. 10 § PBL anges vidare att bygglovavgiften inte får överskrida kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.

Vår tolkning av regelverket avseende taxa är att denna är till för att täcka kommunernas kostnader för handläggningen av ärendena och inte för att belöna kommunerna eller styra de sökande eller kommunernas handläggning i viss riktning. Detta framgår också

tydligt av SKL:s taxemodell från 2014. När det gäller kommuner som tillämpar den nya taxemodellen utgår vi ifrån att kommunernas avgifter motsvarar kostnaderna för prövning av ärendena. Om bygglovavgifterna reduceras i de fall då kommunen inte handlägger ärendet inom utsatt tid, exempelvis på grund av fördröjd nämndhantering, blir konsekvensen att kommunen inte kan få kostnadstäckning för sina fasta avgifter, personalkostnader, hyror m.m. Kommuner som har svårt att handlägga sina bygglovsärenden inom rätt tid kan därmed hamna i en negativ spiral där kostnadstäckningen och tillgängliga resurser löpande minskar.

En konsekvens av sanktioner kan bli att beslut pressas fram för snabbt med risk för sänkt kvalitet, vilket Boverket på s. 37 i rapporten har påpekat inte är meningen eftersom detta vore negativt för alla inblandade parter.

Om kommuner skulle förlora betydande intäkter finns också en risk att kommunerna generellt höjer bygglovsavgiften i syfte att kompensera för bortfall och då blir ju resultatet att de som får sina lovbeslut i rätt tid får betala mer än de annars skulle ha gjort.

Att en del sökande skulle välja att i onödan dra ut på återkoppling på frågor från kommunen, kräva nämndbehandling etc. i syfte att förlänga handläggningstiden några veckor och på så sätt slippa lovavgiften framstår också som överhängande. Att genom denna typ av ekonomiska incitament för de sökande öka konfliktpunkterna mellan de sökande och kommunen gynnar inte någon.

Ett beslut som tar mer än 10 veckor kan bedöms inte generellt anses innebära en sämre prestation som medför någon sorts rätt till kompensation. För den sökande kan ett välmotiverat och noga utrett lovärende där grannar och andra har beretts möjlighet att yttra sig faktiskt medföra en totalt kortare process, t ex genom minskad risk för överklagande.

Frågan är om förslaget om en reduktion av lovavgiften vid överskriden handläggningstid strider mot likabehandlingsprincipen i kommunallagen. Vidare kan det ifrågasättas om det är lämpligt att skattekollektivet ska bekosta enskildas bygglovsprövning i det fall handläggningstiden överskrids.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Jan-Eric Jansson

Per Sundin